

KUNSTPLAN NORGES IDRETTSHØGSKOLE

Prosjektopplysninger

Tidsperiode: 2014–2017

Prosjektnavn: Rehabilitering Norges idrettshøgskole

Byggherre/prosjektansvarlig: Statsbygg

Arkitekt: Nils Tveit AS

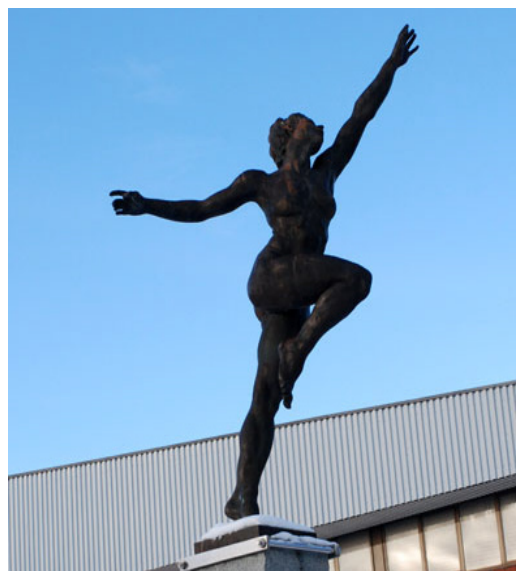
Kunstkonsulenter: Power Ekroth og Torunn Skjelland (leder av kunstutvalget)

Prosjektansvarlig, KORO: Truls Ramberg

Øvrige medlemmer av kunstutvalget: Erik Johansen, (prosjektleder Statsbygg,) Kari Bø, (rektor), Frode Sagedal, (brukerrepresentant) Christian Eriksen, (arkitekt).

Innhold, kunstplan for rehabilitering av Norges idrettshøgskole

1. Innledning	3.
2. Stedsanalyse	3.
2.1. Norges idrettshøgskole, historikk og strategi	3.
2.2. Bygningsmasse og beliggenhet	3.
2.3. Brukere	4.
3. Overordnet føringer for kunstprosjektet	5.
3.1. Verdigrunnlag	5.
3.1.1 Horisontalitet/vertikalitet og navigering	5.
3.1.2. Bevegelse	5.
4. Begrunnelse for valg av kunstverk/kunstprosjekt og plassering	6.
4.1. Plassering	7.
4.1.1. Inngangsparti og innover A	8
4.1.2. Korridor mellom sentralbygg og gymsaler B	8.
4.1.3 Oppdeling av kunstforslag	8.
5. Formidling	13.
5.1 Seminar og informasjonsfolder	14.
6. Forvaltning	14.
7. Budsjett	15.
8. Fremdriftsplan pr. september 2015	16.

1. Innledning

Byggeprosjektet "Rehabilitering av Norges idrettshøgskole (NIH)" omfatter renovering av cirka 16 000 kvadratmeter av den eksisterende bygningsmassen, et nytt tilbygg på cirka 800 kvm, et friluftslager og utvidelse av kantinen i sentralbygget. Kunstprosjektet har en totalramme på 5 900 000 kroner, og den offisielle åpningen skal etter planen finne sted våren 2017.

Kunstplanen omhandler et større innendørs kunstprosjekt, et større utendørs kunstprosjekt, løs kunst og også, etter ønske fra brukerne, en plan for den eksisterende kunsten.

I løpet av våren 2015 ble en delplan utarbeidet for å muliggjøre konkurranse om et integrert kunstprosjekt. Kunstutvalget valgte et prosjekt av Børre Sæthre som vil bli montert i en korridor som forbinder hovedbygget med gymsalene i løpet av høsten 2015.

Rivearbeidene ved NIH startet allerede mars 2015, og rehabiliteringen begynte i august. Delplanen inneholder en presentasjon av byggeprosjektet og en beskrivelse av de overordnede kunstfaglige føringene som skal ligge til grunn for kunstprosjektet

2. Stedsanalyse

2.1. Norges idrettshøgskole: historikk og strategi

Norges idrettshøgskole ble etablert i perioden 1968 til 1970, og hadde fra begynnelsen av som formål å utdanne lærere, trenere og idrettsoffiserer. NIH er i dag en vitenskapelig høgskole, og har som formål å være internasjonalt ledende når det gjelder utdanning og forskning innenfor idrett og fysisk aktivitet.

Norges idrettshøgskole har fem bachelor- og masterutdanninger innen idrettsfag, stor forskingsaktivitet og et omfattende etter- og videreutdanningsprogram. Siden 1985 har det blitt produsert 150 doktorgrader ved høgskolen. Som vitenskapelig høgskole har NIH tre kjerneoppgaver: utdanning, forskning og formidling. Fagprofilen er utpreget tverr- og flerfaglig, og idrettsforståelsen er bred.

Verdigrunnlag for NIH:

Uavhengig - Helhetlig - Relevant - Offensiv - Grensesprengende

2.2. Bygningsmasse og beliggenhet

Alle NIH sine bygg og idrettsanlegg er lokalisert ved Sognsvann, med Nordmarka og Olympiatoppen som nærmeste naboer. Eksisterende anlegg ble tegnet av arkitektene Pran og Torgersen i 1965. Prosjektets motto var "I det grønne", og skolens anlegg ligger særdeles fint i terrenget ved inngangen til marka.

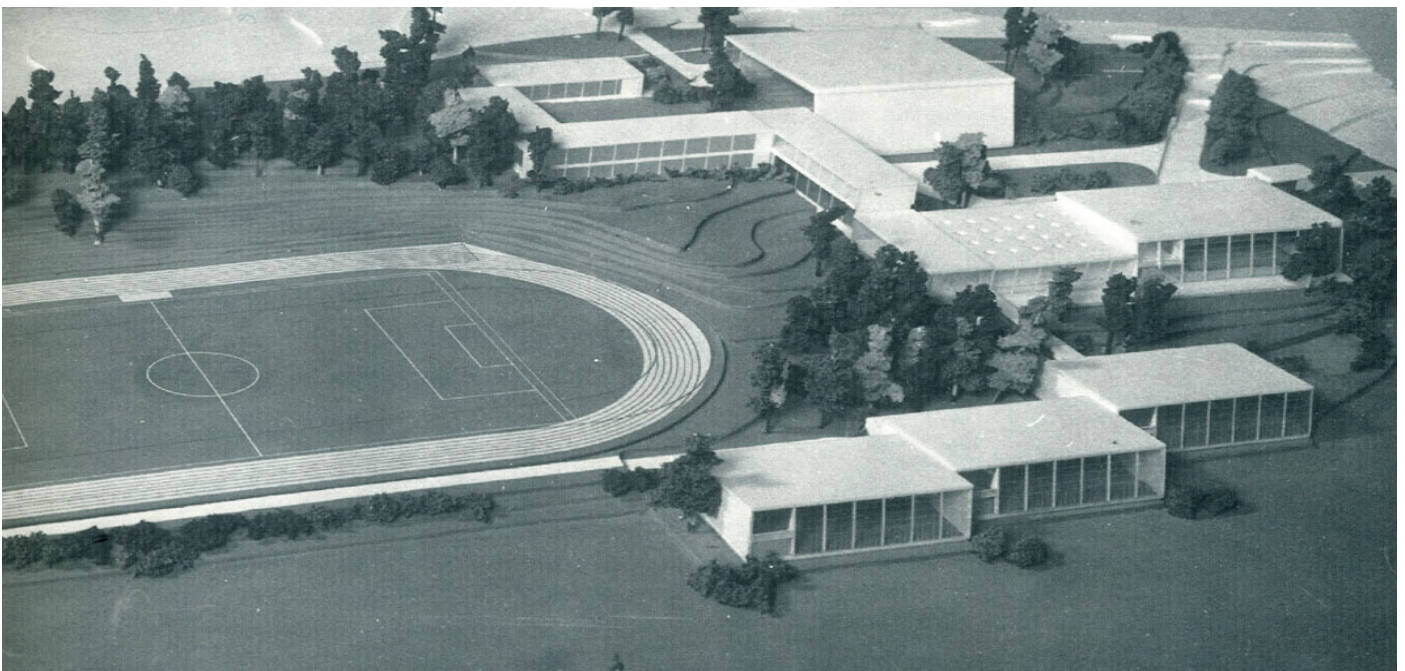
NIH har blitt oppført i tre faser, og den eldste delen er delvis vernet eller helt fredet. Bygningen som huser svømmebassenget, er både vernet og fredet. Det er denne eldste delen av anlegget som nå skal renoveres, og som er rammen om dette kunstprosjektet. I tillegg til svømmehall, omfatter anlegget gymsaler, kantine og garderober. Bygget er hovedsakelig organisert på ett plan, og har en paviljongbasert arkitektur med store vindusflater. Mellom «paviljongene» ligger det trange korridorer med lav takhøyde som skal oppgraderes med mulighet for nye gulv og ny belysning.

Dette er et tidstypisk bygg, med en stilren, funksjonalistisk arkitektur. Det er i hovedsak brukt betong og tre som byggematerialer. Mye av den eldre bygningsmassen er slitt, og det er nå omfattende behov for oppgradering til dagens standarder både når det gjelder utforming og krav til energisparing og ventilasjon.

Det finnes både løskunst (skulpturer og bilder) og integrert kunst i anlegget fra før. Deler av dette er produsert i regi av KORO, blant annet et arbeid av Hanne Nielsen i kantine. Her finnes også en større vegginstallasjon av Terje Roalkvam. Denne er plassert i den nyere delen av anlegget, og blir derfor ikke berørt av renoveringen. I løpet av 2015 og 2016 vil kunstkonsulentene Torunn Skjelland og Power Ekroth, sammen med brukerrepresentant Frode Sagedal og rådgiver Fredrik Quale, KORO, se over inventaret av kunst på skolen for å se hva som eventuelt trenger å renoveres, og også finne løsninger på hvor kunsten i fremtiden bør plasseres. Kunstkonsulentene ønsker å finne løsninger for å re-aktivere den eldre og eksisterende kunsten sammen med de nye innkjøpene av løskunst som skal gjøres

2.3. Brukere

Studenter og ansatte utgjør høgskolens primærbrukere. I tillegg til dette leies flere av høgskolens anlegg ut til et bredt spekter av brukere, og høgskolen er et av Norges mest brukte idrettsanlegg. Både skolens egne studenter og ansatte, og eksterne leietakere, bruker skolens anlegg daglig fra 08.00 til 22.00. Gymbygget og svømmeanlegget har daglig omtrent 1200 brukere. På årsbasis representerer dette over 300.000 besøk. Ulike grupper bruker anlegget: barn og unge, funksjonshemmede, studenter, eldre, amatører og profesjonelle idrettsutøvere. Skolen tar også imot delegasjoner fra ulike institusjoner i inn- og utland. NIH har i dag anslagsvis 1500 studenter, hvorav omtrent 800 studerer på fulltid, samt 220 ansatte.

3. Overordnede føringer for kunstprosjektet

Kunstutvalget ønsker at kunsten ved NIH skal innta en klar og synlig rolle som fungerer i samspill med arkitekturen, og som ikke bryter med det karakteristiske og tidstypiske uttrykket. Utvalget ønsker samtidig at de nye verkene skal være markante, og stå frem som tydelige, samtidige kunstverk.

Dette første kunstprosjektet, "Større, innendørs kunstprosjekt", beskrevet i delplanen fra våren 2015, er et stedsintegret arbeid som går i dialog med den markante arkitekturen på NIH. Det vil sette preg på flere deler av interiørene, og senere kompletteres med det større utendørs kunstprosjektet samt løskunst. Det sistnevnte arbeidet vil sannsynligvis plasseres på gårdsplassen ved hovedinngangen for å markere denne delen av bygget.

Ideen om å bruke plassen foran hovedinngangen og inngangspartiet som arena for et kunstprosjekt, er ønsket om at besøkende skal få et tydelig og markant visuelt møte med NIH. Et møte som gjenspeiler kjerneverdiene for skolen, som er innovativt, utfordrende og lekent. Kunstprosjektet skal være et signalelement for skolen og tydeliggjøre institusjonens identitet både innad og overfor omverdenen. Det er derfor ønskelig at kunsten på en eller annen måte også synliggjør at det er en vitenskapelig forskningsinstitusjon.

3.1 Verdigrunnlag

Som grunnlag for den nye kunsten til Norges idrettshøgskole ønsker kunstutvalget å gå tilbake til verdigrunnlaget som listes opp i den strategiske planen for NIH:

Uavhengig - Helhetlig - Relevant - Offensiv – Grensesprengende

Verdigrunnlaget skal gjennomsyre skolens aktiviteter, og er derfor et naturlig utgangspunkt også for kunstprosjektene til NIH. Kunstprosjektene, slik de er beskrevet i kunstplanen, skal fungere som et selvstendig uttrykk. Kunsten skal likevel stå i et avklart forhold til omgivelsene, både når det gjelder arkitektur, interiør og landskap, og de aktivitetene som finner sted der. Det modernistiske og funksjonalistiske uttrykket, og det sterkt horisontale og «paviljong-messige» preget, vil danne et naturlig utgangspunkt for kunsten som skal inngå i anlegget. Utvalget ønsker for øvrig at verkene skal relateres til skolens aktiviteter på en relevant måte, for eksempel gjennom å henspille på lek, bevegelse eller den vitenskapelige forskningsinstitusjonens identitet.

3.1.1. Horisontalitet/vertikalitet og navigering

Det arkitektoniske uttrykket ved NIH preges i dag av horisontale linjer, og kunstutvalget ønsker å bryte opp dette ved å skape innslag av vertikalitet. Skolen er inndelt i forskjellige «paviljonger» som er forbundet med trapper og korridorer, noe som kan virke forvirrende for en førstegangsbesøker. Det er derfor ønskelig at deler av kunstprosjektene også tar hensyn til navigeringsproblematikken.

Mange av korridorene skal gjøres bredere, og dette kan åpne nye rom for kunstneriske arbeider. Flere av disse gjennomgangsområdene er dessuten mørke, noe et kunstprosjekt enten kan utnytte eller avhjelpe.

3.1.2. Bevegelse

Mye av den aktiviteten som foregår i byggene handler om bevegelse. Ved å vekke assosiasjoner til bevegelse vil kunstverket kunne fungere profilerende og identitetsskapende for institusjonen.

Fra man entrer skolen som student for første gang, til man er uteksaminert eller disputerer, har det foregått en stor bevegelse. Bevegelse peker også på forandring og forventning, som er viktige stikkord for de prosesser som foregår ved en utdanningsinstitusjon. Skolens arkitektur har et svært statisk preg, og ved å fokusere på bevegelse kan kunsten skape et brudd med dette. Muligheter for kunstprosjekt i form av yterligere en paviljong som kan fungere lik en portal eller plattform kan utforskes. Utvalget ser også muligheter for å formulere kunstprosjektet som en park.

4. Begrunnelse for valg av kunstform/kategori og plassering

Rehabiliteringen skaper få endringer i byggets eksteriør. Endringene består først og fremst i utskifting av gulvflater, ventilasjon, gjennomføring av energisparende tiltak og noe endret bruk av arealer, i tillegg til utvidelse i svært begrenset omfang. Byggets struktur og utseende vil derfor stort sett forbli slik det er i dag.

For å gjenspeile den omfattende fornyelsen, og for å revitalisere skolen som en fysisk ramme for utdanning, ønsker kunstutvalget å legge til rette for et dynamisk kunstuttrykk for det større utendørs prosjektet som også kan spenne over større deler av skolens innvendige overflater.

De inviterte kunstnerne oppfordres til å komme med forslag som vil kunne endre større deler av omgivelsene på en markant måte og fungere identitetsskapende for Idrettshøgskolen.

En utfordring for kunstnerne vil være å skape et helhetlig uttrykk som likevel lar den karakteristiske arkitekturen få visuelt spillerom for det større utendørsprosjektet. Det er en vanskelig balansegang å skulle beholde det karakteristiske, modernistiske og funksjonelle preget samtidig som man tilfører noe helt nytt, noe som vil ha egen karakter og en tydelig identitet. Det forslaget som vinner konkurransen, bør derfor ta hensyn til det eksisterende miljøet og samtidig bære preg av en samtidighet, det vil si: være del av en kunstdiskurs som er relevant i dag. Vi vil derfor oppfordre kunstnerne til å utvikle dristige forslag som samtidig kan «leve» lenge og tåle tidens tann.

Korridor/foaje nærliggende hovedinngangen Foto: KORO

Kunstprosjektene på NIH skal vekke nysgjerrighet og refleksjon, og åpne opp for diskusjon. Mye av kunsten som allerede eksisterer på skolen er ulike fremstillinger av nakne, friske, unge kvinnekropper, dels i form av skulpturer, men også i form av grafiske blad og malerier. Selv om flere av kvinnene er i bevegelse, har de blitt «frosset» i et øyeblikk. Her er det muligheter for å tenke nytt angående hvordan bevegelse blir representert, dels også angående representasjonsproblematikk hva gjelder kjønn. Det åpner for å problematisere og utfordre heteronormativitet og andre normaliserende fremstillinger. Med tanke på den mangfoldige brukergruppen, er det samtidig ønskelig med kunst som appellerer til alle aldersgrupper, samtidig som det kan åpne for at ny mening kan oppstå i møte med kunsten. Det er viktig å finne en god måte å la den eldre kunsten sameksistere med de nye kunstuttrykkene på. Bakgrunn for valg av løskunst vil være tanker om kroppslig representasjon, heterogenitet, identitet og spørsmål om kjønn. De nye innkjøpene må spille mot, og med, det eksisterende. Vi ønsker også å «riste» litt i miljøet som kan oppleves litt kjølig.

4.1. Plassering

Kunstnerne som ble invitert for det større innendørsprosjektet leverte forslag som omhandlet de delene av NIH som skal renoveres. Området er markert på situasjonskartet.

Kunstnerne som inviteres til konkurranse om det større utendørs/innendørs kunstprosjektet, bes fokusere på inngangspartiet. Det er muligheter for å la kunstprosjektet «gå gjennom» bygget om ønskelig, eller å ta for seg deler av omgivelsene.

Kunstutvalget er interessert i prosjekter som tar for seg ett eller flere av følgende punkter:

- * Skolen som et sted for akademisk forskning
- * Skolen som et sted for deltakende aktiviteter
- * Vekt på innholdet i forskningen, som er sterkt knyttet til bevegelse
- * Fremhevelse av inngangspartiet, som delvis vil bli ombygget og forandret
- * En understrekning av den sammenhengen skolen har med det ytre miljøet hvor aktivitetene i skolen foregår i høy grad
- * En understrekning av de internasjonale, heterogene og varierende aspektene av de daglige brukerne, som kommer fra alle deler av verden og spenner fra 0 til 100 år

Det er mulig å la kunstprosjektet strekke seg ut over høgskolens område og dets omgivelser, men det er et ønske om at hovedvekten skal ligge på området rundt hovedinngangen. Det er viktig at dette området blir markert, og utvalget ønsker seg et kunstprosjekt som både kan være en identitetsmarkør og noe som tar imot studenter, ansatte og midlertidige besøkende. Det legges vekt på at kunstprosjektet forholder seg til den eksisterende arkitekturen som er typisk for den perioden skolen ble bygget, hvorav store deler av bygningsmassen er fredet av Riksantikvaren. Vinnerutkastet skal være av høy internasjonal kvalitet og et klart definert samtidskunstprosjekt.

4.1.1. Inngangsparti og innover – plassering A

Inngangspartiet til NIH skal forandres utvendig og innvendig, dels med en utbygging som også vil påvirke kantinen. Et overordnet grep for kunstprosjektet er å markere hovedinngangen som den universelle inngangen alle bør bruke, fremfor øvrige innganger som for eksempel inngangen ved svømmebassenget. Herfra går man til de øvrige byggene gjennom korridorer og trapper.

Innvendig vil inngangspartiet bli mer åpent, og man vil få bedre innsyn til kantinen. Generelt vil studentenes bevegelser i huset bli mer synlige enn i dag. Noen vegger vil bli fjernet, og det vil bli flere vinduer og åpninger mellom korridor og kantine. Dette vil åpne for nye muligheter for sosialt samspill mellom studentene. Man vil også kunne gå direkte fra kantinen og ut på en ny terrasse, noe som vil skape en større nærhet til naturen utenfor. Som tidligere nevnt vil inngangspartiet bli arena for et utendørs kunstprosjekt.

Det vil bli utlyst en «Open Call» i løpet av høsten 2015 hvor kunstnere vil ha muligheten til å melde sin interesse for å delta i konkurransen om det større utendørs kunstprosjektet. Muligheten for å invitere kunstnere direkte til konkurransen er åpen for utvalget.

4.1.2. Korridor mellom sentralbygg og gymsaler/øvrige korridorer – plassering B

Stedet for det større kunstprosjektet som Børre Sæthre arbeider med, er korridoren mellom gymsalene og sentralbygget. Dette er en korridor som blir brukt av et stort antall studenter og andre til daglig. Korridoren er i dag en passasje med vinduer på begge sider, men den har også potensial til å kunne få et videre bruksomfang.

De øvrige korridorene i anlegget fungerer som forbindelser mellom bygg, men også som vanlige skolekorridorer som fører til og fra klasserom og saler. De fleste korridorene er mørke og har lav takhøyde, og alle korridorene vil få ny himling i tre ved rehabiliteringen. Flere korridorer vil bli bredere, og også tydeligere og mer fremtredende, på en slik måte at også disse vil kunne være egnet som ramme om et kunstprosjekt. Det er mulig at Børre Sæthre vil ekspandere sitt kunstprosjekt til flere steder/korridorer i anlegget.

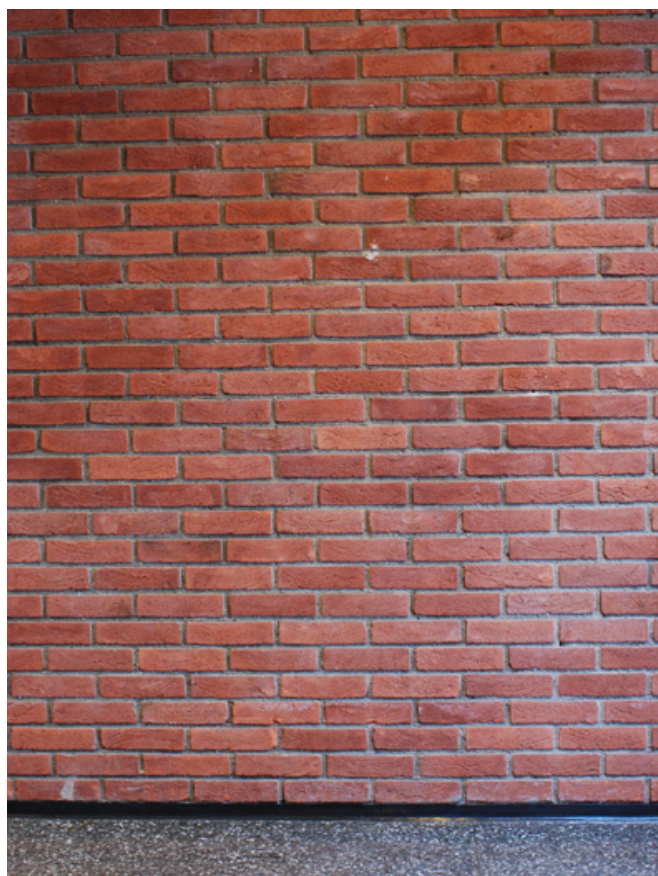
4.1.3. Oppdeling av kunstforslag for utendørs kunstprosjekt

Kunstnerne som inviteres til konkurransen om det større utendørs kunstprosjektet står fritt til å utarbeide forslag i en eller flere deler. Kunstnerne kan enten presentere en samlet løsning, som omfatter både innvendig inngangsparti og det utenfor, eller kun utendørs plassering.

Ulike inne-og uteområder ved NIH

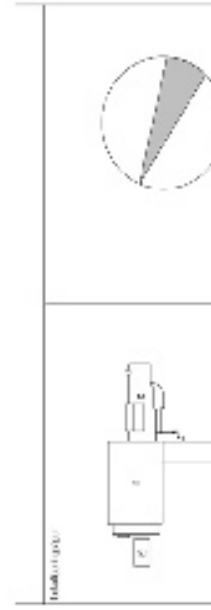
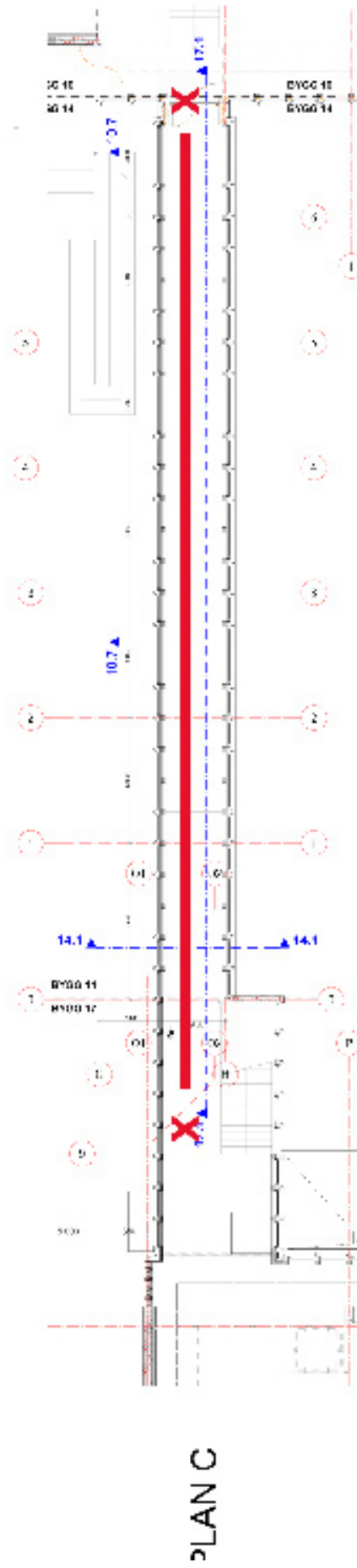

Ulike inne-og uteområder ved NIH

FORBINDELSESGANG
illustrasjon 2

X - tiltenkt område for kunstprosjekt

Korridor mellom sentralbygg og gymsaler, plassering kunstprosjekt B

Foto: KORO

5. Formidling

De ulike anleggene i NIH brukes som nevnt av et bredt spekter av personer og grupper. I formidlingen av kunstprosjektene ønsker vi både å nå ut til NIHs primærbrukere, som er ansatte og studenter, og den store gruppen av besøkende.

Utvalget ønsker formidlingstiltak som kan nå ulike målgrupper både i forbindelse med åpningen, og gjennom kunstprosjektets levetid. For å sikre kontinuitet i formidlingen, ønsker kunstutvalget å rette tiltak spesielt mot de ansatte, som slik blir ambassadører for kunsten til nåværende og kommende studenter og andre brukere. Blant de konkrete tiltakene som er til vurdering er stoff til NIH sine nettsider, et åpent seminar om kunsten på NIH og utarbeidelse av en informasjonsfolder. Kunstutvalget ønsker åpenhet og god informasjonsflyt rundt kunstprosjektene.

Vi vil ta i bruk elektroniske kanaler som NIHs hjemmeside også underveis i prosjektperioden. Studenter har også regelmessig tilgang til gratis studentaviser, og vi vil prøve å få til en dialog med en av disse.

5.1 Seminar og informasjonsfolder

Vi ønsker å arrangere et seminar for ansatte og studenter på NIH om kunst i offentlig rom og de tiltenkte kunstprosjektene. Her ønsker vi også å invitere de kontrakterte kunstnerne til å presentere sine arbeider. Med dette håper vi å forankre kunstprosjektene hos ansatte og studenter, øke forståelsen for verkene og dessuten skape et eierskap hos mottakerne av kunsten.

Vi vil også produsere en enkel folder med informasjon om verkene/kunstnerne og kart som viser hvor de ulike arbeidene er plassert.

6. Forvaltning

Kunstnerne må redegjøre for tekniske data om kunstverkene og vedlikeholdsbehov.

Kantineområde

Foto: KORO

BUDSJETT NORGES IDRETTSHØGSKOLE

Sum kunstprosjekt 5900000

Prosjektledelse /kunstkonsulenter

Honorar kunstkonsulenter	590000
Reiseutgifter	150000
Reserve	145000

SUM Kostnader konsulentutgifter	885000	885000
--	---------------	---------------

Kunstrelaterte utgifter

PROSJEKT 1

Konkurrans honorar	x3	90000
Befaring, reise, bepleiing		20000
Oppdrag		1500000
5% BKH utgift		75000

SUM Kostnader kunstprosjekt	1685000	1685000
------------------------------------	----------------	----------------

PROSJEKT 2

Konkurrans honorar	x5	150000
Befaring, reise, bepleiing		35000
Oppdrag		2200000
5% BKH utgift		110000

SUM Kostnader kunstprosjekt 2	2495000	2495000
--------------------------------------	----------------	----------------

Formidling		
Seminar på NHI, trykksak,	200000	
Dokumentasjon	20000	
Skilting	15000	
KORO formidling	200000	
innkjøp av kunst	400000	
	835000	835000

Totale kostnader		5900000
-------------------------	--	----------------

Utsnitt fra en av de eldste gymsalene Foto: KORO

FRAMDRIFTSPLAN PR .SEPTEMBER 2015

Kunstprosjekt 1

22/01/15: Befaring på NIH kunstutvalget og kunstnere

30/03/15: Innlevering av konkurranseforslag

Uke 15/2015: Konkurranseforslag vurderes av utvalget

Uke 17/2015: Signering av kontrakt med kunstner

Jan/feb/mars 2016: Montering

Mai/juni 2017: Overtagelse av kunstverk/NIH gjenåpnes

Kunstprosjekt 2

September/oktober 2015: Open Call/prekvalifisering

November 2015: Utvelgelse til konkurranse

Desember: Befaring på NIH, kunstutvalget og kunstnere

Februar 2016: Annonsering av vinnerutkast

Mars 2016: Signering av kontrakt med kunstner

Vår 2017: Montering

Mai/juni 2017: Overtagelse av kunstverk/NIH gjenåpnes